

GİRİŞ

Türkiye;

Birlikte yaşama iradesi olan,

Zengin tarih ve kültür mirasına sahip,

Çalışkan, zeki ve üretici insanların ülkesidir.

Bu ülke hayal kırıklıkları kadar başarılar, hazin geri çekilmeler kadar zaferler yaşayarak bugüne damgasını vurmuş, Ayyıldızlı bayrağımız altında bir araya gelerek “Ne mutlu Türküm” diyen insanların ülkesidir.

Geçmiş dönemde demokratikleşme adına yapılan hukuki düzenlemeler, kapsayıcı değil ötekileştirici yönleriyle öne çıkmış, atılan bazı olumlu adımlar ise bazen basiretsizlik, bazense beceriksizlik sebebiyle uygulama alanına yansıtılmamıştır.

Son yıllarda üretim ekonomisi terk edilmiş, bu yüzden sürdürülebilir büyüme gerçekleştirilememiş, ekonomimiz zayıflamış; yatırımları göz ardı eden yanlış ekonomi politikaları sebebiyle işsizlik kronik bir sosyal sorun haline gelmiştir. Acilen önlem alınmadığı takdirde, işsiz ve yoksul kitlelerin bir sosyal patlama yaşamaları kaçınılmazdır.

Türkiye, tarihimizde hiç olmadığı kadar, etiketlemeler, yaftalamalar, ötekileştirmeler ülkesi haline gelmiştir. İktidarlar, “ya bendensin, ya da seni yok edeceğim” söylemini bir siyasi düstur olarak benimsemiş, devletin tüm imkânlarını kullanmaya çalışarak, iş dünyasından medyaya, esnaftan köylüye, emekliden öğrenciye milletimizin tüm fertlerini kendi istediği kalıplar içine sokmaya çalışmışlardır.

Yeter söz milletindir!

DEMOKRAT PARTİ, tecrübeyle dinamizmi bir arada bulunduran kadrolarıyla, milletimizin karşı karşıya olduğu sorunlara akılcı çareler üretmek için vardır.

Yıllardır devam eden ayrılığı sona erdirilmesiyle, Türk siyasetinin ağırlık merkezi, akılselimi sahibi herkesin cazibe noktası haline gelen **DEMOKRAT PARTİ**, zıtlık yerine uzlaşmanın, kutuplaşma yerine kucaklaşmanın, öfke yerine sevginin, ayrımcılık yerine eşitlikçiliğin, ötekileştirme yerine kapsayıcılığın, düşmanlık yerine kardeşliğin, aşığılanma yerine itibar görmenin tek adresidir.

Bütünleşmiş ve her gün büyüyen Demokrat kadroların siyaseti, kavga eden değil, barışın Türkiye'yi el ele inşa etme siyasetidir.

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

Siyasetin efendisi millettir.

DEMOKRAT PARTİ PROGRAMI

I- DEMOKRASİ EVİMİZİ İNŞA EDİYORUZ. MERKEZİ YENİDEN KURUYORUZ.

DEMOKRAT PARTİ, evrensel değerler ve milli önceliklerimiz çerçevesinde Demokrasi Evimizi yeniden inşa edecektir. Bu evin temelleri hak, adalet, erdem, hukuk değerleriyle atılacak, tuğlalarını milletimizin tüm fertlerinin hassasiyetleri, ekonomik, siyasal ve toplumsal beklentileri, çözüm odaklı yaklaşımları oluşturacaktır. Bu evde kavga değil, barış hâkim olacaktır. Demokrasi Evimiz kat kat yükseldikçe, Türkiye topraklarında adalet hâkim kıldıkça, ülkemizin çağdaşlığı, refahı, huzuru ve istikrarı geri dönülemez biçimde perçinlenecektir.

Demokratik Merkezi Kuruyoruz.

DEMOKRAT PARTİ, insanlarımız arasında “bizden olanlar-olmayanlar” ayrımı yapmadan, hiç kimseyi kendi değer alanını savunmak zorunda bırakmadan, herkesi ve her kesimi kuşatan, birleştiren ve ortada buluşturan bir siyaset izleyecektir.

Demokrasi Evimizde, Merkez siyasetin amacı, herkesin birinci sınıf olduğu, işleyen bir düzeni sağlıklı biçimde yaşatmaktır. Kültürün ayrılmaz parçalarından olan inanç, yaşam biçimi, yeme-içme alışkanlıkları, sanat telakkisi, anadil, yerel gelenekler gibi unsurlar, modern toplumların bireysel kimlikle özdeşleştirdikleri unsurlardır.

“Barışan Türkiye ve Yenilenen Devlet” anlayışımız ile Toplumsal Uzlaşmaya dayalı “Büyük Türkiye” idealini Milletimizle birlikte gerçekleştireceğimize inancımız tamdır. Demokratik Merkez siyasetin projelendirdiği, Demokrasi Evimiz, hepimizin huzur ortamı olacaktır.

II- TEMEL HAKLAR VE HUKUK ANLAYIŞIMIZ

1-Önce İnsan ve Toplum

DEMOKRAT PARTİ, insanı siyaset anlayışının öznesi olarak görmektedir. Türkiye’de yaşayan herkesin oluşturduğu milletimizi, birbirleriyle kader ortaklığı temelinde bir araya getirebilmenin yolu, sorunların üzerine kararlılıkla giderek, hepimizin faydasına dönük bir toplumsal uzlaşmayı var etmektir. Kavgalara, derin ihtilaflara son verecek “Barışan Türkiye” yaklaşımımız, ötekileştirici her türlü faaliyeti reddeden, kapsayıcı ve bütüncül politikalarından oluşmaktadır.

2- Güçlü Aile

Aile sadece bireylerin değil en önemli toplumsal ara kurum olma vasfıyla toplumsal değerlerin de en önemli kaynağıdır.

Bugün sıkıntı diye andığımız pek çok problem, ailenin zayıflaması ve fonksiyonlarını yitirmeye başlaması ile pekişmiş, “çözümsüz” hale gelmiştir.

Sağlık, eğitim politikalarını aileyi güçlendirmek temeline dayalı olarak gören politikaların toplumsal getirisi düşünülenin ötesinde olacaktır.

Bu çerçevede;

- Sosyal güvenlik reformunda güçlü aileye dönük olarak, modern sosyal güvenlik düzenlemelerine yer verilecektir,
- Ev kadınlarının aile bütçesine katkı sağlamak amacıyla girişeceği faaliyetlerin desteklenmesi, bu kapsamda “Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü” nün koordinasyonunda kredilendirme ve iş geliştirme eğitimi imkânlarının sağlanması,
- Güçlü ailenin barınma ihtiyacı göz önünde bulundurularak, konut ve iskân politikaları belirlenirken, sadece büyük şehirler değil, Anadolu'nun her köşesinde toplu konut uygulamalarının planlaması ve uygulanmasının gerçekleştirilmesi, ipoteğe dayalı konut kredilendirilmesi sisteminde büyük şehirler dışındaki yerleşim birimlerinde ek teşvikler getirilmesi, gibi yaklaşımlar “güçlü aileler eliyle güçlü Türkiye” inancının somutlaştırılmasını sağlayacaktır.

3- Temel Haklar ve Özgürlükler Anlayışımız

3-1 Adalet İsteme Hakkı

Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olan her yurttaşımız kanunların kendilerine eşit ve ayrıcalıksız uygulanmasını isteme hakkına sahip olacaktır.

3-2 İfade Özgürlüğü

İfade özgürlüğü, garanti altına alınması gereken kutsal bir haktır. Kendini özgürlükçü bir ortam içinde ifade edemeyen toplumlarda ilerlemenin, gelişmenin, kalkınmanın, doğruyu, iyiyi bulma kabiliyetinin ortaya çıkması mümkün değildir.

3-3 Eğitim Hakkı

Eğitim hakkı insanın birey olarak toplumda tek başına hür ve kendi iradesiyle yaşayabilmesi bakımından vazgeçilmez ve engellenemez fırsat eşitliğini de gerektiren temel haklarından birisidir.

DEMOKRAT PARTİ iktidarında zorunlu temel eğitimin yanı sıra eğitimde adalet ve fırsat eşitliğini sağlayıcı yasal düzenlemeler eksiksiz olarak yerine getirilecektir.

3-4 Fırsat Eşitliği

SOSYAL ADALET ve **SOSYAL DEVLET** reformunu gerçekleştirerek temel hizmetlere erişimde eşitlik ve güvenceyi hâkim kılacağız. Her vatandaşımıza fırsat eşitliği sağlayarak, herkes için hukuk, sağlık, öğrenme ve eğitimden eşit yararlanma, iş ve emeklilik güvencesi sunacağız.

3-5 Din, Vicdan ve İnanç Özgürlüğü

Devlet farklılıklara saygı duymak ve bunların varlığını kabul etmek ve farklı inanç gruplarının hizmet ihtiyacını karşılamak zorundadır. Bu bağlamda Diyanet İşleri Başkanlığı'nı, toplumumuzdaki farklı inanç gruplarına da hizmet verecek şekilde yeniden organize edeceğiz. “**İNANÇ HİZMETLERİ KURUMU**” olarak adlandıracağımız, Ülkemiz Coğrafyasındaki tüm yurttaşlarımızın inançlarının temsil edildiği bir kurumu hayata geçireceğiz.

DEMOKRAT PARTİ; devletin, vatandaşlarının bireysel ve sosyal kimliklerine saygı göstermesini, tarafsız davranmasını, dini kimliklerini özgürce ortaya koyabilecekleri idari ve hukuki tedbirleri almasını, farklılıkları bir zenginlik dinamiği olarak görmesini, inanç kümelerinin ihtiyaçlarını karşılayacak tedbirleri uygulamaya taşımalarını hedeflemektedir.

3-6 Herkese Eşit Sağlık Hakkı

Sağlık hizmetlerinin sunum ve finansmanında paralel ilerleme sağlanamadığı için gerçek anlamda tamamlanamayan sağlık reformu, bilinen sorunların çözümünü yoluyla tamamlanacak, vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu anda ve yerde herhangi bir zorlukla karşılaşmadan sağlık hizmetinden faydalanması sağlanacaktır. Bugünden yarına nasıl değişeceği belirsiz bir sağlık sistemi değil, nesiller boyu etkin, sürdürülebilir sağlık sisteminin kurulması temel hedeftir.

3-7 Girişim Özgürlüğü

İnsanın emeği ve girişimiyle özgürleştirilmesi temel bir hedeftir. Çünkü ancak bu hedefe ulaşıldığında insanın üretici kapasitesi açığa çıkar. Uygur bir toplum kurabilmenin koşullarından biri de girişimci ruha sahip bireyler yetiştirmektir. Girişim özgürlüğü, ekonomiden toplumsal hayata kadar her alanda girişimde bulunmak isteyenlerin önüne engel çıkartılmamasını, daha da ötesinde kurallar dâhilinde, maddi ve manevî olarak teşvik edilmesini gerektirir.

3-8 Siyasi Haklar

Her Türk Vatandaşı seçme ve seçilme özgürlüğünü hukukun üstünlüğü ilkeleri çerçevesinde sonuna kadar kullanma özgürlüğüne sahip olacaktır.

Siyasi hakların kullanımını vatandaşlıkla özdeş tutuyoruz. Bunun sonucu olarak yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın seçme ve seçilme haklarını kullanabilecekleri yasal düzenlemeleri yapacağız.

4- Adalet Bir Devletin Hazinesidir

Ülkemizin ekonomik ve sosyal alanda önünü tıkayan en önemli meselelerden birisi adalet ve yargı sistemimizin işleyişinin yavaş olmasıdır. Toplumun yeni yapısına uygun olmayan kanunlar ve eski kanunların sistematiğine bağlı olarak gerekli destekten yoksun kadrolarla yapılan kanun yenileştirmeleri, adalet personelinin hizmet içi eğitiminin zayıflığı, savunma kurumunun siyasallaşması ve yetersizliği, yine yargıda ihtiyaca karşılık verecek düzeyde personelin bulunmayışı, uzman mahkemelerin azlığı, bilirkişi kurumunun yozlaşması ve mahkemelerde binlerce dosyanın birikmesi adaletin en önemli sorunlarıdır. Adalet anlayışı zaafa uğramış, yıllarca süren davalardan dolayı hem vatandaşlarımızın hem de dış yatırımcıların gözünde, hukuk problemlerinin yıllarca çözülmediği bir ülke imajı ortaya çıkmıştır.

5- Ayrımcılığın Önlenmesi

Vatandaşların ırkına, milliyetine, gelir düzeyine, dinine, etnik kökenine, fiziksel durumuna, cinsiyetine, cinsel tercihine, yaşadığı ve çalıştığı yere, yaşına, kim olduğuna bakılmaksızın herkes için hak, özgürlük ve fırsatlar düzeni öneriyoruz.

6- AB Üyeliği Süreci

DEMOKRAT PARTİ Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımını benimsemiştir. Türkiye'nin hemen yanında Avrupa kıtası yeni bir anlayışla bütünleşmekte, sınırları kaldırmakta ve dünya ekonomisi ile siyasetinde birincil bir aktör konumuna gelmektedir. Türkiye bu sürecin dışında kalmaz. Türkiye'nin Avrupa Birliği yolunu 1959 yılında açan **DEMOKRAT PARTİ** bugün de Avrupa Birliği'ni bir hasım olarak değil ortak bir geleceği paylaşacağımız bir ülkeler birliği olarak değerlendirmektedir.

Ayrıca **DEMOKRAT PARTİ** olarak bugüne kadar hiçbir hükümetin yapmadığını yapıp, AB ile ilişkileri milletimizle istişare edeceğiz. Bunun için Türkiye'deki tüm siyasi partilerin sivil toplum örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, akademik kurumların temsilcilerinin katılımıyla, Genişletilmiş Avrupa Birliği Forumunu toplayacağız. AB ile ilişkilerin çeşitli boyutlarını, bu forumda sivil toplumumuzla birlikte değerlendireceğiz.

III- SİYASAL MODELİN BAŞTAN AŞAĞI YENİLENMESİ

1- Yarı Başkanlık Sisteminde Türkiye Modeli

Devlet yönetimi denildiğinde üzerinde durulan ve vurgulanan en önemli husus, millet adına yasama, yürütme ve yargı fonksiyonlarının nasıl ve hangi organlar eliyle ifa edildiğidir.

Erkler ayrılığı ilkesini geçerli kılıyoruz

Anayasal düzenin en temel ilkesi, yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden bağımsız, birbirini denetleyen sistemler olarak erkler ayrılığı ilkesince biçimlendirilmesidir. Erkler ayrılığı ilkesinin tesisi, iktidarın dengelenmesi ve tek elde toplanmasının sınırlandırılması gibi temel bir işleve sahiptir. Gelişmiş hürriyetçi demokrasi yönetimlerinden birisi "Başkanlık Sistemi"dir. Bu sistem, devlet yönetiminde; yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden ayrı organlar eliyle yürütüldüğü ve fakat yürütmenin eylem ve kararlarının daha etkili olduğu modern bir yönetim tarzıdır.

Anayasaya göre, **yasama faaliyetleri** parlamento tarafından yerine getirilir. Yürütme yetkisi ve görevi ise Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından kullanılmakta ve yerine getirilmektedir.

Ancak yine aynı Anayasa, parlamentonun yasama faaliyetlerini, yargısal denetim öncesi, yürütmenin bir unsuru olan cumhurbaşkanının denetimine tabi tutmaktadır. Yine bu anayasal sistemde, kuvvetler ayrılığının sınırları belirgin bir şekilde çizilmediğinden parlamento, hükümeti denetlemek, millet adına hesap sormak şöyle dursun, hükümetin taleplerinin hizmetkârlığının yapıldığı bir yer konumuna bürünmüştür.

2- Senato'lu Bir Yasama Organı

Yarı Başkanlık Sisteminin gereği olarak Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekili sayısı 450'ye düşürülecek, Çağdaş Demokrasilerde olduğu gibi ikinci Meclis olarak 150 üyeden oluşan SENATO kurulacaktır. Bununla ilgili olarak gerek Anayasamızda gerekse Siyasi Partiler Kanunu'nda yasal düzenlemeler süratle yapılarak Türk Milletinin daha çağdaş bir parlamentoya duyduğu özlem yerine getirilecektir.

3- Yeni Seçim Sistemi

DEMOKRAT PARTİ seçime ilişkin olarak öncelikle, siyasal partilerin iç işleyişine yönelik düzenlemeler yapacaktır. Bu çerçevede parti içi demokrasi anlayışını yerleştirmek üzere, aday belirleme ve disiplin soruşturması konuları yeniden düzenlenecektir. Siyasal katılımı güçlendirmek amacıyla, siyasal partilerin iç işleyişini etkileyecek şekilde kadın ve erkeklerin eşit temsiline yönelik bir düzenleme getirilecektir. Bunun yanında siyasal partilerin finansmanı konusu seçim sistemine ilişkin düzenlemelerde öncelikle dikkate alınması gereken bir diğer konudur. Bu doğrultuda, partilerin ve adayların milletvekili ya da ara seçimlerde yapabilecekleri harcamalar ve siyasal partilere yapılacak devlet yardımlarının eşitlik ve denge gözetilerek yeniden düzenlenmesi için gerekli girişimler başlatılacaktır.

Toplumun önemli kesimini siyasal temsil ilişkileri dışına çıkaran yüksek ülke barajı uygulamaları temsilde adalet ilkesine zarar vermektedir. Seçimlerde ülke barajını kabul edilebilir ve temsilde adaleti sağlayacak bir orana indireceğiz. Genel seçimlerde, siyasal partilerin birbirleriyle ittifaka girmesini mümkün kılıyoruz.

4- Yerel Yönetim Politikalarımız

DEMOKRAT PARTİ belediyeciliği, sürdürülebilir kentleşme idealinin ısrarlı takipçisi, il özel idarelerini yerel kalkınmanın itici gücü, köy idarelerini yeniliklerin ve kalkınmanın köylere intikal aracı olarak kabul etmektedir.

Yerel yönetimlerin görev ve yetkileri ile orantılı gelir kaynaklarına sahip olması sağlanacak, görev ve yetki karmaşası ortadan kaldırılacaktır.

Yerel yönetimleri doğrudan demokrasinin vazgeçilmez unsuru olarak kabul eden **DEMOKRAT PARTİ**, bu birimleri, sürdürülebilir kentleşme ve yaşanabilir şehirlerin kurucusu haline getirecektir.

IV- ÜRETEN EKONOMİ

1-Yeni Ekonomik Vizyon

DEMOKRAT PARTİ üreten, istihdam ve zenginlik yaratan istikrarlı bir ekonomik anlayışı hedeflemektedir. Ekonomi anlayışımızın esasını teşkil eden Rekabetçi Türkiye Vizyonu, iktisadi hayatımızla ilgili alacağımız kararların dayanağını teşkil eden olmazsa olmaz ilkeler ve prensipler manzumesidir. Bu vizyon aynı zamanda bizi hep birlikte ortaklaştığımız bir geleceğe taşıyacak bir milli ülkü ve gelecek tasarımı vizyonudur.

DEMOKRAT PARTİ olarak, sermayeyi tabana yayan, piyasaya giriş engellerinin kaldırıldığı, tekelleşme ve kartelleşmenin olmadığı, fırsat eşitliğinin sağlandığı, haklı rekabetin egemen olduğu gerçekçi kur rejiminin uygulandığı, arz yanlısı ve ihracata dönük, şeffaf ve hesap verebilir gerçek bir sosyal liberal piyasa ekonomisini hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Bu yaklaşımın gereği karar ve uygulamalar; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı, milliyetçi, demokrat, sosyal hukuk devleti olması ülküsü ile bütünlük içerisinde olacaktır.

DEMOKRAT PARTİ, güç ve çıkar odaklarının ve lobilerin değil, KOBİ'lerin, esnafın, çiftçinin, emeklinin, tüm işçi ve çalışanlarla birlikte işsizlerin sözcüsü ve temsilcisi olacaktır.

2- Makro Ekonomik İstikrar, Sürdürülebilir ve İstihdam Yaratan Ekonomik Büyüme

Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi, uluslararası piyasalardaki risk algısının ve bunun sonucunda reel faizlerin düşürülebilmesine bağlıdır. Büyümenin önündeki en büyük engellerden biri yüksek reel faizlerdir. Reel faizin kalıcı biçimde düşürülebilmesi için enflasyonla kararlıkla mücadele edilmesi gerekmektedir. Uzun vadede yatırım ortamını da iyileştirmek suretiyle büyümeye olumlu etkisi olacak bu mücadelenin, kısa vadede büyümeyi olumsuz etkilemeden de sürdürülmesi, hayata geçirilecek ekonomi politikalarının kredibilitésini ve bu politikaları sürdürececek ekonomi kadrolarının yetkinliğine bağlıdır. **DEMOKRAT PARTİ**'nin Türkiye'ye vaadi, bu şartları yerine getiren bir program ve ekonomik kadrodur.

İstihdamı yaratmak ancak özel girişimi özendirmekle mümkündür. Özel sektörün istihdam artışında motor görevi ifa edebilmesi için, başta vergi, sigorta ve kredi desteği olmak üzere mevzuatta da gerekli değişiklikler ve düzenlemeler süratle yapılacaktır.

İstihdam konusunda önemli yapısal problemler olmakla birlikte, genç işsizliğin ve özellikle eğitilmiş genç işsizliğin yüksek oluşu ve uzun dönemlerden beri iş aramakta olanların ve iş bulma ümidini yitirerek iş piyasasından çıkanların giderek artması ülkemizde işsizliğin yapısal işsizlik haline geldiğini ve radikal önemli adımların atılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tarım kesimi başta olmak üzere ülkemizde her geçen gün artmakta olan işsizliğin nedeni, Devletin düzenleyici ve yol gösterici fonksiyonlarının ihmal edilmiş olmasıdır.

İhracata dayalı büyüme ve kalkınma modelinin gereği olan rekabet ortamının yaratılamamış olması ile sanayi üretiminde çeşitliliğin sağlanamaması da işsizliğin her gün artmasındaki diğer önemli bir nedendir.

Diğer taraftan sanayinin bel kemiği olarak gördüğümüz küçük ve orta ölçekli sanayilerin ve işletmelerin izlenen yanlış dahilinde işleme rejimi nedeniyle düşürüldükleri durum, işsizler ordusunun süratle artmasına ve işletmelerin kepenk indirmelerine neden olmuştur.

Hizmet piyasasını dışa açık hale getirmek, yeni iş alanları yaratmak için mevzuat düzenlemelerine gidilecek, hizmet piyasasının niteliklerine uygun düzenlemeler yapılacaktır. Bu sayede yeni hizmetler geliştirilebilecek, yeni küresel taleplere karşılık verilebilecek ve istihdamı artırmak açısından yeni fırsatlar yaratılabilecektir.

İnsan kaynakları, hizmet sektöründe anahtar konuma yükselen alanlardan biridir. Bu nedenle sektörde çalışanların değişime uyumunu sağlayacak, onları sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yetiştirecek eğitim politikaları önceliğimiz olacaktır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin bütünleştirilmesi ile hizmetlerde verimlilik artışı sağlanabilecektir.

3- Tarımsal Kalkınma

Ülkemizin tarımsal üretim modeli bitkisel ürün ağırlıklıdır ve bunun hayvansal ürün ağırlıklı bir yapıya hızla dönüştürülmesi gerekmektedir.

DEMOKRAT PARTİ'nin tarımda ilk beş yıllık hedefi % 25–30 üretim artışıdır. Bu hedefe; Tarımsal Dönüşüm ve Verimlilik Programımız ile ulaşılabileceği hesaplanmıştır.

— Tarımda, akılcı, ölçek işletmeciliğine uygun, planlı, düzenlenebilir proje ve etkin sermaye kullanılması sağlanacaktır.

— Verimliliğin artırılması için; tarımsal girdiler, teknoloji, bilgi paylaşım sistemleri, mekanizasyon, işgücü, üretim materyal ve araçlarının bütünsel bir yaklaşımla planlanması yapılacaktır.

Tarıma ilişkin kamu yönetimi, gerek fonksiyonları, gerekse konuları itibariyle yeniden düzenlenecektir. Devletin tarıma ait yönetim mekanizması **çok parçalılıktan kurtulacaktır.**

Teknoloji kullanımı yetersiz olup, mevcut teknoloji de verimsiz kullanılmaktadır. Tarımsal mekanizasyon olanaklarının geliştirilmesinin yanı sıra, **bilgi ve iletişim teknolojilerinin**, üretimden pazarlamaya kadar olan bütün aşamalarda sisteme dâhil edilmesi sağlanacaktır.

Toprak ve Su Kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde “**Toprak ve Su Kaynakları Genel Müdürlüğü**” kurulacaktır.

Kırsal yaşamda içine kapanık, sadece geleceğe dair kaygılarını ve gündelik besleme taleplerini düşünen bir üretici kitlesinden; üretimden zevk alan sosyal ihtiyaçlarını düşünebilen, eğitim ve kültüre yatırım yapabilen, pazarlama ve kazanma risklerini düşünmeyen üretici kitlesine geçiş sağlanacaktır.

Hayvancılık

Gerek K.Baş ve gerekse de B.Baş Hayvancılığın hızlı bir gelişme ivmesi kazanabilmesi için, tarımda ölçek işletmeciliğine dönüşüm için kurgulanan ve gerekse de Tarımın tamamına ait üretim- verimlilik-kârlılık değerlikli; “**Hedef 25.000 İşletme**” ve “**2.500 Süt İşleme Sanayi**” projeleri uygulamaya konulacaktır. Ayrıca kurulu olan kapasite kullanımı düşük veya gayri faal işletmelerin, üretime geçmeleri için “**Tamamla-Çalıştır, Senin Olsun Projesi**” hayata geçirilecektir. Bu projede yer alacak olan Tarım Meslek Mensuplarına, mensup oldukları Oda’ların referansı ile “**mesleki yeterlilik kredileri**” açılacaktır.

Bitkisel Üretim

Ulusal Tohum Güvenliği ivedilikle ele alınacak, her türlü yasal, idari, ekonomik ve yatırım tedbirleri alınacaktır. Tarımsal Araştırma Kurum ve Kuruluşları, ağırlıklı olarak Tohumluk Tescil, Araştırma, Koruma faaliyetlerine yönlendirilecektir. **Ulusal Tohum Güvenliği Bankasının** oluşturulması sağlanacaktır.

Gıda/ Gıda Güvenliği

İyi, kaliteli, sürdürülebilir, rekabetçi, ürün ve buna dayalı sektörel gelirlerin sürekliliği ile **tarımın insani görevleri yerine getirilmiş olacak, nüfusun sağlıklı, ölçülü, güvenli, çok yönlü ucuz beslenmesi** sağlanacaktır. **Sağlıklı gıda** ve gıdaya kolay ulaşım, **nesillerin sağlıklı bilgi** ve kültür yüklü olarak yetişmesini sağlayacaktır.

Yeminli Gıda Müşavirliği sistemine geçilerek, halkın güvenilir gıda erişme hakkı sağlanacaktır.

Biyogüvenlik tedbirleri ve buna dair tüm kurumsal önlemler, ivedilikle kurgulanacaktır.

Teşvik – Primler ve Diğer Destekler

Ürün taban fiyatları üzerine kurulu bir tarım perspektifi Türkiye'ye uzun vadede zarar vermiştir. Ülkemizin, ihtiyaç duyduğu ürünlerin planlamasına dayalı bir primlendirme sistemine ihtiyacı vardır. **Buna göre, hedef fiyat, eşik fiyat, müdahale fiyatı uygulamasına geçilerek,** açıklanacak hedef fiyatın gerçekleşmesi için kamu müdahale sistemi oluşturulacaktır. Piyasa fiyatı, hedef fiyatın ne kadar altında gerçekleşirse gerçekleşsin, hedef fiyata yaklaştırma yükümlülüğünü devlet üstlenecektir. Tüm kamu kaynaklı teşvik, prim, kredi ve desteklemeler, **Tarımsal Planlama ve Destekleme Başkanlığının** eşgüdümünde yürütülecektir.

4- Enerji Politikası

Enerji politikamızın önceliği ülkemizin uzun vadeli olarak enerji güvenliğinin rekabetçi şartlarda sağlanması olacaktır. Bunun için enerji arzı, enerji ithalatı ve enerji talebinin doğru yönlendirilmesine ve yönetilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye enerji üretiminde çağımızın gerçeklerine kulaklarını kapatamaz. Bütün dünyanın bildiği gibi Karadeniz Hidrojen bakımından dünyadaki en önemli enerji deposudur. Devlet olarak **Hidrojen Enerjisi'nin** açığa çıkartılması ve özellikle toplu taşımada, ısınmada kullanılması için yasal alt yapıyı süratle kuracağız. Özellikle Türkiye'nin zengin bor yataklarına sahip olması ve dünya üretiminin %75'inin ülkemizde yapılması nedeniyle hidrojen enerjisinin depolanmasındaki fonksiyonu da göz önüne alınarak devlet desteğiyle gerekli enerji tesislerinin kurulmasına öncelik edilecektir.

Enerji güvenliği bakımından enerji talebine yönelik ve de özellikle enerji kullanımında verimliliği sağlamayı hedefleyen politikaların geliştirilmesi şarttır. Enerji verimliliği konusunda tüketicilerin bilinçlendirilmesi ve özendirilmesine yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.

5- Kamu Maliyesi

Kısa vadeli spekülâtif yabancı sermaye (sıcak para) ile ithalata dayalı bir ekonomik model sürdürülebilir değildir. Sıcak paraya ağır bütçe açıkları pahasına yüksek reel faiz ödenmesinin maliyeti bir yana, dış kaynak girişinin kesintisiz ve artarak sürmesinin de hiçbir garantisi yoktur. Bu nedenle, geçmişte de başarı ile uyguladığımız gerçekçi kur (reel kur) politikasıyla Türkiye'nin rekabet gücünün önünü açan, ihracata dayalı arz yanlısı bir ekonomik büyüme modelini hedefleyen bir anlayışı ortaya koyacağız.

DEMOKRAT PARTİ'nin bütçe anlayışı, **Performansa Dayalı Program Bütçe**'dir. Bu bütçenin gerek yıllık dilimlerinde gerekse plan dönemlerinde Denk Bütçe politikalarına uygun olarak milletimize hizmet etmek temel hedeflerimizdendir.

Halen uygulanmakta olan vergi düzeni, ekonomik kararlar üzerinde bozucu bir etki yaratmaktadır, adaletli olmaktan uzakta ve büyük ölçüde karmaşıktır. Bu durum da vergide önemli kayıp ve kaçaklara yer açmaktadır. **DEMOKRAT PARTİ** olarak adil, ödenebilir, tabana yayılan ve basitleştirilmiş bir yeni vergi düzenini oluşturmayı hedefliyoruz.

Verginin tespit, tahakkuk ve tahsilâtında her türlü siyasi ve sübjektif mülahazayı ve tereddüdü bertaraf etmek için bağımsız bir **Vergi Yüksek Kurumu** oluşturulacaktır. Böylece, vergi idaresi daha bağımsız, süratli ve verimli bir yapıya kavuşturulacaktır.

Özelleştirmeyi devletin sahip olduğu değerli kârlı varlıkları ve kuruluşları sat- kurtul olarak algılayan anlayış ekonomimize zarar vermiştir. Cumhuriyet döneminin en önemli birikimleri ve kazanımları özelleştirmeye feda edilmiştir.

DEMOKRAT PARTİ olarak, zarar eden, teknoloji ve sermaye yetersizliği çeken, rekabet gücünü yitirmiş KİT'lerin özel sektör eliyle ekonomiye yeniden kazandırılabilmesinin özelleştirmenin gerçek anlayışı olabileceğini düşünüyoruz. Özelleştirmenin "gelir" sağlamak amacıyla değil, "zararları" azaltmak, işsizlik oranını düşürmek, gelir dağılımında adalet ve refahı sağlamak amacıyla yapılmasının anlamlı ve doğru olduğunu düşünüyoruz.

6- Sağlık Politikaları

Unutulmamalıdır ki, sağlık sektörü diğer sektörlerden farklıdır. Sağlık sisteminde arz talep dengesi kişinin kendi isteğine bağlı olarak gelişmez. Hasta olan kişi doktora gitmek zorundadır. Yani hizmet talebi zorunludur ve sırf bu nedenle dünyada uygulanan tüm sağlık sistemlerinde kamu kontrolü vardır. **DEMOKRAT PARTİ**, hem özel sağlık sektörünü teşvik edecek, hem de vatandaşın en temel hakkı olan sağlık hakkını koruyacak tedbirleri alacak bir modeli geliştirmiştir. Modelin adı "**Sürdürülebilir Sağlıklı Sağlık Sistemi**"dir. **DEMOKRAT PARTİ**'nin sağlık modelinde, vatandaşlarımızdan kesinlikle **katkı payı alınmayacaktır**.

7- Turizmde Öncelikli Politikalar

Turizmi sadece deniz ve kum olarak gören zihniyetin ülkemize hiçbir faydası olmamıştır. Üç tarafı denizlerle kaplı ülkemizde, tarihi ve arkeolojik ve doğal zenginliklerimizin daha ön plana çıkartılması, turizmi destek amacıyla restorasyonlara kaynak aktarılması yoluyla Türk turizminde çok daha fazla gelir elde edilmesini mümkün kılacak **TURİZM KALKINMA PLANINI** hayata geçireceğiz. “

Kültür ve Turizm Bakanlığı eylem ve işlemleri ile alacağı kararlarla turizm sektörünün önünü açıcı olmak zorundadır. Bu da, Devlet bürokrasisini iyi bilen, bürokraside koordinatör rolünü üstlenebilecek kişi veya kimselerden oluşturulacak bir ekiple mümkündür. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na yeni bir ruh ve hareket verilmesi yatırımcısı, işletmecisi ve acenteleriyle sektörü hak ettiği yere kaldıracaktır. Sonuçta kazanan, Milli Gelirinin artışıyla, işsizliğin azaltılmasıyla yeni iş imkânlarının yaratılmasıyla Türkiye ve Türk Turizmi olacaktır.

8- Denizcilik Politikaları

Deniz ve kıyılarda çevre sorunun yaratan mevzuata aykırı uygulamalara son vermek amacıyla, mevcut denetim sistemini sadeleştirmeye yönelik yasal düzenlemeler yapılacak, kurumlar arasında yetki ve görevler açık ve net bir şekilde tanımlanacaktır. Kıyı Kanunu yeniden düzenlenecektir.

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizin denizcilik anlamında uluslararası alanda hak ettiği yeri alması için sektörün önde gelen kurum ve kuruluşları ile ortaklaşa hareket edilerek tüm ülkemizi kapsayan bir master planı hayata geçirmeyi taahhüt ediyoruz.

V- DEVLETİN İÇ VE DIŞ GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI VE ASKERLİK MÜKELLEFİYETİ

1- Asayiş ve İç Güvenlik

Toplumsal Bütünlüğün Sağlanması ve Bölücülükle Mücadele

Türkiye otuz yıldır planlı bir terör saldırısının altındadır. Özellikle bölücü terör, hedefi, imkânları, kapsamı, kullandığı yöntemler ile milletimizin huzurunu ve devletimizin istikrarını topyekûn tehdit etmektedir. Etnik temelli bir milliyetçilikle vatandaşlarımız arasında gerginlik ve çatışma yaratmaya çalışan, kitlesel düzeyde bu amacına ulaşmamakla birlikte, potansiyel bir tehlike olarak varlığını sürdürmekte olan bölücü terör siyasallaşma sürecini tamamlama noktasına gelmiştir. Böylece etnik terör, kimlik siyasetini doğuran ana unsur olmuştur. Şu an gündemde olan kimlik siyaseti ve etnik cemaatçilik söylemleri, maalesef milletimizi sözde alt-kimliklere bölen hastalıklı bir anlayışın uzantısıdır.

Çözüm, terör ve bölücülük sorununun yerel dinamikler kadar, uluslararası bağlantı ve uzantılara sahip olduğu gerçeğinden hareketle, dirayetli, basiretli ve etkin bir dış politikanın takip edilmesidir. Sadece terör örgütünün girişimlerine tepki vererek, yansıtmacı bir tavır ve anlayışla sorunu çözmek mümkün olmaz. Bu anlayış, terörü kullananların işini kolaylaştırarak, öngörülen tepkilere yönelik eylemlerle kitleselleşmeye ve

kendilerine uygun politikaları hayata geçirmeye çalışmalarına neden olur. Nitekim neredeyse otuz yıla yaklaşan terör tecrübesine rağmen halen bu konuda köklü çözümler getirilemeyişi, insanlara, modern hayatın terörle birlikte yaşamaya alışmak olduğunun söylenmesi bu yaklaşımın neticesidir. Devlet tepkici değil, belirleyici olmalıdır. Bunun yolu ise teröre ilişkin bir vizyona sahip olmak, güvenlikle birlikte hayatın tüm alanlarını kapsayan bir çözüm geliştirmektedir.

Devletin en temel görevlerinden biri vatandaşların huzur ve güvenini sağlamaktır. Devlet olma vasfının en temel niteliklerinden biri budur. Türkiye’de insanlar evlerinde, sokakta, işyerlerinde, hemen hemen yaşadıkları her yerde huzursuzdur. Ülkenin birçok yeri irili ufaklı çeşitli mafya örgütlenmeleri tarafından paylaşılmış durumdadır. Sokaklarda kapkaççılar, gaspçılar gündüz vakti herkesin gözü önünde suç işleyecek ölçüde cüretkâr davranabilmektedir. Evler, işyerleri defalarca soyulmaktadır.

İnsanlar, bir hafta önce, canları pahasına kendi elleriyle yakalayıp güvenlik güçlerine teslim ettikleri hırsızların bir hafta sonra yeniden karşısına çıkması karşısında şaşkındır. Kapkaç yapanların, ifade vermek için gelen mağdurlardan bile daha önce karakoldan saliverilmeleri toplumsal öfkeyi arttırmaktadır.

Sorunun çözümü etkin güvenlik hizmeti, hakka ve hakkaniyete uygun adalet sistemi ve caydırıcı infaz düzeninin kurulabilmesinde yatmaktadır.

2- Ulusal Güvenlik: Güçlü Türkiye, Güçlü Ordu

Güvenlik siyasetimizin öncelikli hedefi, Türkiye’nin egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının korunması, sınırlarının dokunulmazlığı ve milletimizin tüm fertlerinin barış içinde hür olarak yaşamalarıdır. Türkiye’nin güvenliği, bölgemizde barış ve istikrarın sağlanmasıyla mümkündür.

Türk Silahlı Kuvvetleri’nin modern teçhizat ve bilgilerle donanmış olması vatan savunması için vazgeçilmezdir. Ülke savunmasının, siyaset üstü ve partiler üstü bir konu olarak ele alınması gerektiğine inanıyoruz. Ordumuzun ateş gücünü ve hızlı müdahale yeteneğini artırmaya yönelik her türlü modern teknik bilgi ve donanıma sahip olması, bunun için de gerekli modernizasyonun zamanında yapılmasının elzem olduğuna inanıyoruz.

Türkiye’nin jeopolitik yerini asla gözden uzak tutamayız. Kıtalar arasında müstesna bir yere sahip olan coğrafyamızın ve ülkemize karşı olası dış saldırılara karşı belli bir askeri kadronun bulundurulması kaçınılmazdır. Ancak değişen Dünya şartlarında askerlik tamamen profesyonel bir mahiyet kazanmıştır. Bu nedenle Türk Ordusu’nun da profesyonelleşmiş kadrolara dönüştürülmesini son derece önemsemekteyiz. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak, askerliği gençlerimiz için bir yükümlülük olmaktan çıkarıp, mükellefiyet haline getireceğiz.

VI- SOSYAL POLİTİKALARIMIZ

1-Sosyal Güvenlik ve İnsanımız

Sosyal güvenlik mevzuatı basit ve anlaşılır hale getirilmekten ziyade daha da karmaşık hale getirilmiştir. Özellikle sağlık sigortasında çok sık bir şekilde sigortalı ve hak sahiplerinin ilaç ve tedavi hizmetlerinde katılım paylarının değiştirilmesi, sigorta kapsamında ödenecek tedavi hizmetlerinin kapsam ve niteliğinin değiştirilmesi, sigortalı ve hak sahiplerinin daha fazla hak kayıplarına uğramalarına yol açmaktadır. Bu konuda bir yönetim ve politika sorunu olduğu açıktır.

Emekliler, dul ve yetimlere sağlanan hakların iyileştirilmesi ve geliştirilmesi önceliğimiz olacaktır. Sayıları milyonları bulan emeklilerimizin yaşamlarının en rahat edebilecekleri dönemde insanca yaşam standartlarına kavuşmaları ve başkalarına muhtaç olmamaları, enflasyon karşısında ezilmemeleri için reel ücret artışları ve sosyal güvenlikle ilgili destekler sağlanacaktır.

Sosyal güvenlik uygulamalarından tüm vatandaşların eşit ve adil olarak hizmetlere kolay ve sorunsuz ulaşabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Kadın, gençler, ilk defa işe girecekler, uzun süreli işsizler, düşük vasıflı, yaşlı ve özürliüler gibi grupların istihdamlarının artırılmasına yönelik vergi ve sosyal güvenlik düzenlemeleri gözden geçirilecektir.

Kayıt dışı istihdamla mücadele sonuçları üzerinden değil nedenleri üzerinden yapılacaktır. Bürokrasinin azaltılması, vergi ve prim düzenlemelerinde kayıtlılığı teşvik etme, kayıt dışı çalışmanın olumsuz etkileri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gibi tedbirler eşzamanlı olarak uygulanacaktır.

Henüz istenilen düzeye ulaşamamış olan bireysel emeklilik sistemi tamamlayıcı sigorta olarak özendirilecek ve geliştirilecektir.

Sağlık sigortası uygulamaları sağlık tesislerine erişilebilir, koruyucu sağlık politikalarını teşvik edici, fayda/maliyet analizlerine dayalı fiyatlandırma politikasını esas alacaktır.

DEMOKRAT PARTİ engellilerimizin ve engelli bireylere sahip olan ailelerimizin eksik kalan hak ve özgürlüklerini yerine getirmek için her türlü tedbir ve önlemleri ele alıp; bugüne kadar yapılan sağlık, eğitim, istihdam ve çevre hizmetleriyle ilgili çıkan tüm yönetmelikleri yeniden yapılandıracak ve engelli vatandaşlarımıza pozitif ayrımcılık uygulayacaktır.

2-Çalışma Hayatı ve İnsanımız

Türkiye'de sendikal hak ve hürriyetler anayasal teminat altına alınmıştır. Ancak bu teminatı güçlü kılacak olan yasal düzenlemelerde gerek ferdi, gerekse kolektif sendikal hak ve hürriyetler konusunda çok çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsuru olan hak ve hürriyetlerin teşkilatlanma özgürlüğü ile desteklenmesi gerçeğinden hareketle partimiz ücret karşılığı çalışan her ferdin sendikal teşkilatlara üye olmasını ve demokratik hakları olan toplu iş sözleşmeleri ile güçlendirilmiş faaliyetlerini destekler ve teşvik eder.

Kamu Görevlileri Sendikalarının, modern dünyada kabul edilebilir standartlara ulaşması amacıyla, grev hakkı da dâhil olmak üzere, ILO anlaşmaları çerçevesinde yeniden ele alınmaları ve haklarının teslimi sağlanacaktır.

DEMOKRAT PARTİ, sendikalarımızı demokrasimizin temel unsurlarından biri addederek, çalışanların sendikalaşması önündeki tüm engelleri kaldıracaktır.

3-Kadın

DEMOKRAT PARTİ, Atatürk ilkeleri doğrultusunda, kadınların **eşit yurttaş, eşit birey** olma mücadelesinde yanında olmaktan öte, kadının toplumdaki statüsünün en üst noktaya gelmesi için **yeni bir toplum ve yeni bir siyaset** anlayışının gelişmesinde öncü olacaktır.

DEMOKRAT PARTİ, **Katılımcılık** ilkesine dayalı ve insan temelli bir anlayışı kabul eder. Bu doğrultuda sivil toplum örgütlerini en yakın ortakları olarak görür. Politikalarını, sivil toplum kuruluşlarından gelen talepler doğrultusunda ve sivil toplum kuruluşlarıyla yakın bir işbirliği içinde geliştirmeyi hedefler. Bu bağlamda, kadın sivil toplum kuruluşlarının uzun yıllardır altını çizdiği aşağıdaki önerileri benimser ve politikasının içine dâhil eder. Kadınlar, aile içi sorumlulukları nedeniyle iş yaşamında ayrımcılığa maruz kalmaktadır. **DEMOKRAT PARTİ** iş ve aile yaşamı sorumluluklarını uzlaştırıcı politikalar ve mekanizmalar oluşturacaktır.

Toplumsal hayatın her alanında kadınlara karşı doğrudan ve dolaylı ayrımcılık önlenecektir. Kadınların ve kız çocuklarının parasız eğitime eşit erişimi garanti altına alınacaktır.

DEMOKRAT PARTİ, kadına karşı şiddetin önlenmesinin **bütünlükçü** bir yaklaşım gerektirdiğine inanmaktadır. Kadına karşı şiddetin önlenmesi için sadece bu sorunu hedef alan politikalar yetersizdir. Sorunun kadınların eğitime erişiminin yetersizliği, istihdama katılımının azlığı ve yaşamın her alanında maruz kaldıkları ayrımcı düşünce kalıpları ve pratiklerle yakından bağlı olduğu gerçeği doğrultusunda politikalarını geliştirir. Bunu yaparken mağdur konumdaki bir grubu korumaya değil, en temel insan hakları ellerinden alınan bireylerin insan haklarının tanınması, saygı görmesi, korunması ve geliştirilmesi bağlamında eylemde bulunur.

4-Kültür ve Sanat

Günümüzde sanatla ilgili devlet kurumlarının üretimlerinin yanında, toplumu adeta bir virüs gibi saran, sanatın birçok dalında yozlaşmaların olduğu, piyasa diye tabir edilen bir kültürün oluştuğu gerçeğini göz ardı edemeyiz. Bunun yanı sıra birçok özel sektör kuruluşları arkeolojik kazılara destek vermekte, müzeler kurarak, dünya çapında çok özel sanat eserlerinin sergilenmesine vesile olmakta, bienaller, müzik festivalleri düzenleyerek büyük kitlelere ulaşmakta, devlet politikası dışında sanata büyük destek vermektedirler.

Yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin ve özel sektörün kendi yörelerindeki kültür ve sanat eserlerine ve sanata sahip çıkmaları özendirilecek ve teşvikler verilecektir. Din gibi, sanat politikaları da siyasete alet edilmeden gerçek sanat ve sanatçılar desteklenecektir.

5-Kent ve Çevre

DEMOKRAT PARTİ kentlerde yaşayan insanımızın yaşam kalitesini önemsemekte ve gerekli tedbirleri almak için hazırlıklarını yapmaktadır. Bu da ekonomik kalkınma, çevresel koruma ve toplumsal refah unsurlarıyla hep birarada bir kent gelişim felsefesi demektir. Dolayısıyla **DEMOKRAT PARTİ**; kentlerde bir yandan ekonomik refahı ve istihdamı güçlendirmeyi hedeflerken, öte yandan insanımızın yaşam kalitesini ve kültürel, tarihi ve doğal değerlerimizin de korunmasını hedefleyecektir.

İklim değişikliğine yol açan sera gazı emisyonlarının küresel düzeyde azaltılması gerekmektedir. Bu indirimde en büyük sorumluluk, bugüne kadar en fazla emisyon salımı yapmış olan başta ABD ve AB olmak üzere gelişmiş ülkelerdedir. Ancak Türkiye gibi gelişme yolundaki ülkelerin de bu küresel sorunun çözüme kavuşturulmasına ortak ancak farklılaştırılmış sorumluluk ilkesi uyarınca katkıda bulunmaları gerekmektedir.

Türkiye'nin zaman içinde düşük karbonlu bir büyüme modeline geçişini desteklemek, bu alanda gerekli ulusal stratejileri üretmek ve bunların hayata geçirilmesini özendirmek amacıyla kamu, sivil toplum ve özel sektör katılımıyla bir "Ulusal İklim Değişikliği Kurulu" oluşturulacaktır

6- Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik

1980'lerden itibaren dünya, küresel siyasette ve uluslararası rekabette en az ticaret ve sanayi devrimleri kadar etkili olacak büyük bir devrimi adım adım yaşamaya başlamıştır. Söz konusu olan bilim ve teknoloji devrimidir. 21. yüzyılın hâkim güçleri, bu yeni devrimi biçimlendiren ve bu olguyu bilinçli biçimde analiz ederek önceliklerini buna göre belirleyen ülkeler olacaktır.

Daha önceki iki devrimi zamanında yakalayamayan ve yaşayamayan Türkiye'nin, bu üçüncü büyük dalgayı kaçırmaması, ülkemizin içinde bulunduğumuz yüzyılda ekonomiden, sosyal hayata ve gündelik yaşama kadar her alanda çağdaş standartların gerisinde kalmasına yol açacaktır. Son yıllarda, bilim, teknoloji ve yenilikçiliğin Türkiye'nin stratejik öncelikleri arasına sokulmamış olması, zaman ve kaynak israfına neden olmuştur.

Yenilikçilik, rekabetçi ekonomik yapının en önemli unsurlarından biridir ve yeniliklerin büyük kısmı bilgi ve teknoloji üreten Ar-Ge faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır.

DEMOKRAT PARTİ, Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkmak için, bilim ve teknolojiye hâkim, teknolojiyi bilinçli kullanan ve yeni teknolojiler üretebilen, teknolojik gelişmeleri toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürme yeteneği kazanmış bir refah toplumunu var etmeyi hedeflemektedir.

VII- DIŞ POLİTİKA

Dünya ile Entegrasyon ve Küresel Vizyon

Türkiye, dış politikasını milli çıkarları ve evrensel insanlık değerlerini esas alarak, bölgesinde ve dünyada barışın, istikrarın ve işbirliği içinde kalkınmanın yaşama geçirilmesi ilkesi temelinde oluşturan ve uygulayan önemli bir bölgesel güçtür. Türkiye aynı zamanda Batı Dünyası içinde yer alan ve eşit bir parçası olduğu Batılı kurum ve kuruluşlarıyla birlikte hareket

eden ve bu özelliğiyle de farklı medeniyetler arasında sağlam bir ilişki ve işbirliği imkânını yaşama geçiren bir devlettir.

DEMOKRAT PARTİ, akıllı güç araçlarına dayanarak Balkanlardan Orta Asya'ya, Kafkasya'dan Orta Doğu'ya uzanan bölgede istikrar ve kalkınmanın sağlanması için Türkiye'nin etkin rol alması kararlılığındadır. Türkiye'nin tarihi, kültürü, sivil ve askeri güvenlik yetenekleri Türkiye'yi bu coğrafyada etkin olma konumuna getirmektedir. Türkiye'nin istikrarsızlaşma sürecine ilgisiz kalması ise mutlaka Türkiye'nin güvenliğine ve kalkınmasına kalıcı ve çok büyük zarar verecektir.

Türk Dış Politikasının ana eksenleri arasında, dünyanın başat gücü olan ve benzer siyasi ve ekonomik değerleri paylaştığımız ABD ile ilişkilerimiz ayrı bir öneme sahiptir. Türkiye ile ABD arasındaki ittifakın daha da güçlendirilmesi, dış politika vizyonumuzun hayata geçmesine hizmet edeceği gibi, aynı zamanda özellikle bölgemizin karşı karşıya olduğu çok yönlü sorunların çözümüne de katkı sağlayacaktır. ABD ile ilişkilerimizde, Soğuk Savaş yıllarının getirdiği stratejik alışkanlıklardan bir an önce kurtularak, ilişkimizi askeri işbirliği odaklı olmanın ötesine taşımalı, ekonomik, ticari ve sosyal yönleri de içeren gerçek bir model ortaklığa dönüştürmeliyiz.

Türkiye komşularıyla ekonomik ve ticari ilişkileri en alt düzeyde olan OECD ülkesidir. Komşularla ekonomik ilişkilerimizi geliştirmeden bölgesel tanzim edici güç olabilmemiz söz konusu değildir. **DEMOKRAT PARTİ** iktidarında, hiçbir komşu ülke arasında ayırım gözetmeksizin, tümünü davet edeceğimiz bir **Ortak Ekonomik Yaşam Alanı'nı** kuracağız.

Ortak Ekonomik Yaşam Alanı, hizmetlerin, emeğin ve sermayenin serbestçe dolaşabileceği, tüm katılımcı ülkelerin ekonomik çıkarlarına hizmet eden bir girişim olacaktır. Bu projenin gerçekleşmesinin önünde AB ile ekonomik ilişkilerimiz dâhil hiçbir engel yoktur. Ermenistan dâhil tüm komşularımızla sağlıklı bir işbirliğine dayalı istikrarlı siyasi ilişkiler kurabilmenin yolu da buradan geçmektedir.

İÇİNDEKİLER

I- DEMOKRASİ EVİMİZİ İNŞA EDİYORUZ. MERKEZİ YENİDEN KURUYORUZ. 1

II- TEMEL HAKLAR VE HUKUK ANLAYIŞIMIZ 1

1- Önce İnsan ve Toplum	1
2- Güçlü Aile	1
3- Temel Haklar ve Özgürlükler Anlayışımız	2
3-1 Adalet İsteme Hakkı	2
3-2 İfade Özgürlüğü	2
3-3 Eğitim Hakkı	2
3-4 Fırsat Eşitliği	2
3-5 Din, Vicdan ve İnanç Özgürlüğü	2
3-6 Herkese Eşit Sağlık Hakkı	3
3-7 Girişim Özgürlüğü	3
3-8 Siyasi Haklar	3
4- Adalet Bir Devletin Hazinesidir	3
5- Ayrımcılığın Önlenmesi	4
6- AB Üyeliği Süreci	4

III- SİYASAL MODELİN BAŞTAN AŞAĞI YENİLENMESİ 4

1- Yarı Başkanlık Sisteminde Türkiye Modeli	4
2- Senato'lu Bir Yasama Organı	5
3- Yeni Seçim Sistemi	5
4- Yerel Yönetim Politikalarımız	5

IV- ÜRETEN EKONOMİ 5

1- Yeni Ekonomik Vizyon	5
2- Makro Ekonomik İstikrar, Sürdürülebilir ve İstihdam Yaratan Ekonomik Büyüme	6
3- Tarımsal Kalkınma	7
4- Enerji Politikası	8
5- Kamu Maliyesi	9
6- Sağlık Politikaları	9
7- Turizmde Öncelikli Politikalar	10
8- Denizcilik Politikaları	10

V- DEVLETİN İÇ VE DIŞ GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI VE ASKERLİK MÜKELLEFIYETİ 10

1- Asayiş ve İç Güvenlik	10
2- Ulusal Güvenlik: Güçlü Türkiye, Güçlü Ordu	11

VI- SOSYAL POLİTİKALARIMIZ	12
1- Sosyal Güvenlik ve İnsanımız	12
2- Çalışma Hayatı ve İnsanımız	12
3- Kadın	13
4- Kültür ve Sanat	13
5- Kent ve Çevre	14
6- Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik	14
VII- DIŞ POLİTİKA	14
Dünya ile Entegrasyon ve Küresel Vizyon	14